

וזהו מדת יעקב אבינו ע"ה קו האמצעי שמחבר שני הקצוות לאחוז בדרך הממוצע כי יצחק אחז בקצה האחרון שהוא תכלית הצמצום וההעלם וכן איתא בזוה"ק פרשת וישלח (קס"ח ריש ע"ב) יצחק וכו' דאיהו חושך עיין שם. ועל כן הפסולת שלו הוא חושך גמור מסיטרא דאחשך אנפי בריין: וזהו גם כן כהיון עיניו שאמרו ז"ל (תנחומא תולדות ח') דהיה על ידי הסתכלותו בעקידה ועל ידי נשי עשו. והא בהא תליא דאותו אור מופלא שהשיג בעקידה שגרם כהיון עיניו לזקנתו היה אחר שנתברר פסולת הרע שיצא ממנו בנשי עשו. ועל כן איתא בבראשית רבה (ס"ה, ה') עליו (ישעיה ה', כ"ג) וצדקת צדיקים יסירו ממנו זה משה רצה לומר דכתיב ביה (דברים ל"ד, ז') לא כהתה עינו שאף שהשיג אורות גבוהים יותר לא גרם לו כהיון עינים כי הוא דוגמת יעקב אבינו ע"ה רק זה מלגאו וזה מלבר כידוע. וביעקב היה תחילה גם כן שמץ מאותו פסולת דעשו מצד ההוצי שסיבב האסא והחוחים הסובבים השושנה על ידי הערבוביא דטוב ורע. שאף שהיה כלול משני הקצוות כח אביו היה גובר בו דעל כן איתא (בראשית רבה צ"ד, ה') חייב אדם בכבוד אביו יותר מכבוד אביו. עד יום שמת אברהם אבינו ע"ה שאז נקלט בו הקדושה דאברהם אבינו ע"ה ואורו דחה החושך למקום הראוי לו שהוא בעשו ונתמלא כולו בחושך גמור:

ספר ליקוטי אמרים - אות יג

ומצד שני פרצופין שהוא הבריאה מצד ה' יתברך אין שני יצירין, וזה סוד הידיעה ובחירה דמצד העולם הזה היא הבחירה שזה נעשה מצד התרדימה דהיינו העדר הדעת דבשינה מסתלק הדעת והידיעה, וכאשר האדם בשינה כמו בזמן הגלות אז כביכול ה' יתברך כן וכמו שנאמר (תהלים ע"ח, ס"ה) ויקץ כישן ה' כגבור מתרונן וגו', כנודע דעצמות האין סוף לית מחשבא תפיסא ואין נתפס בשום שם וכינוי כלל רק מצד התפשטות מדותיו באצילות קודשו שזה היה בעת הבריאה, רצה לומר שרצה ה' יתברך לברוא נבראים שיכירו כח מלכותו והתפיסה וההכרה שיש לנבראים בו זה נקרא עולם אצילות כפי חלוקת פרטי מדותיו שאין כאן מקומו: וכאשר אין הנבראים מכירים אותו והם ישינים ובטלין מהכרת ה' יתברך הרי הוא כישן שהרי זהו עיקר האלקות, היינו מה שהוא מותפס בלבנות הנבראים דמעצמות האין סוף אין אנו מדברים כלל דזה נקרא מה לפנינו מה לאחור כידוע, וכאשר מתעוררים להכירו אז הוא שכביכול הוא מתעורר דזהו עצמותו מה שהוא נתפס וניכר לנבראים כנזכר, וזהו סוד הנסירה שפירש האריז"ל בעולמות עליונים כנזכר למעלה היינו דהכל אחד כפי הבדל ההכרה של הנבראים באמיתות ה' יתברך הוא עצמו הבדל בעצם אצילות קדשו, דזה סוד מה שאמרו (זוה"ק ח"ב ל"ב ע"ב) על פסוק (תהלים ס"ח, ל"ה) תנו עוז וגו' וצור ילדך וגו' דמעשה התחתונים פועל למעלה ובמקום אחר נאמר אם צדקת מה וגו' וכנודע זה ואין כאן מקומו: ונודע דאהבה ויראה שורש לעשה ולא תעשה וכמו שאמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה') דע שאתה מתיירא וכו' דע שאתה אוהב וכו', וכשהאדם אוהב לה' יתברך אז הוא גם כן ה' יתברך במדת החסד כי הלא האדם מכיר ה' יתברך בכח מדה זו וכשמתיירא הוא גם כן מצד ה' יתברך מדת הפחד והדין כנודע, ואצל ה' יתברך אהבה ויראה מעורבים יחד כטעם אני יראתי מתוך שמחתי וכו' (תנא דבי אליהו פרק ג'): ובאמת הכל בדיבור אחד נאמרו רק מצד האדם פעמים משתמש בזו ופעם בזו כפי הצורך לניצוח היצר, וכן זה לעומת זה חס ושלום במעשיו הרעים גם כן וצריך לבירורים בדרך משל על דרך שכתב הרמב"ם (הלכות דעות פרק ב' הלכה ב') דמי שחלה בחולי המדות הרעות רפואתו לתפוס בקצה האחרון ולא בדרך המיצוע עיין שם: ומצד היצר הרי כל אחד חולה באיזה מדה ודרך המיצוע נקרא עירבוב וקצה האחרון הוא ההפרדה ובאמת רצון ה' יתברך האמיתי הוא דרך המיצוע, וזהו טעם דבסגירת בשר תחתנה דהיינו השלמת אותה מידה לבדה עד הקצה האחרון ולא שמידה ההפכית תשלימנה, מן הצד השני יש אות ס' דמזה נולד שטן כח ההשטנה אף על צדיקים גמורים שכובשים את יצרם לגמרי ממש. מכל מקום רק יעקב אבינו ע"ה שהוא קו האמצעי כנודע לא מת ומטותו שלימה מה שאין כן אברהם ויצחק שתי הקצוות אין מיטתן שלימה ולפיכך נגזר מיתה על ידי האשה: וכך רצה ה' יתברך שיתקנו גם שני הקצוות ויהיה מבורר מצד הבירור להיות איש ואשה זכו שם ל' ביניהם (סוטה י"ז). שהוא כטעם אין טיפה וכו' אלא אם כן טיפיים וכו' והטיפיים נכנסים בו, וכך בו ל' ובה ה' שבהם נבראו שני עולמות כמו שאמרו ז"ל (מנחות כ"ט ע"ב) ועולם הבא על ידי ל' שהוא על ידי טיפיים שלה דהיינו על ידי מה שיתקין עצמו בפרוודור, מה שאין כן בעולם הזה הוא הטיפה שלו על ידי זה יוכל להתקין בפרוודור דאלמלא הקב"ה עוזרו וכו' (סוכה נ"ב ע"ב) וכל טיפה חלוק לחמש נגד חמש פרצופין שהם חמישה כוחות שבנפש הידועים וכשיבואו לעולם איש ואשה דוגמת אדם וחוה שיבררו כוחותיהם כל אחד חלקו זה הקום ועשה בעבודת ה' יתברך וזה השב ואל

תעשה בבירור גמור אזי יבולע המות לנצח וישוב היחוד הגמור להיות אנכי ולא יהיה לך בדיבור אחד נאמר גם בפה ואוזן דבני ישראל כי ישוב להיות יחוד יותר מבורר שיהיה שני פרצופין ואף על פי כן הם פרצוף אחד, ואין כאן מקומו יותר:

משך חכמה על בראשית פרק כד פסוק יד

כי עשית חסד עם אדוני - פירושו ע"ד האמת כי יצחק מדת גבורה ומהתדבקות גבורה עם החסד נעשה בריח התיכון אמת, (זוהר תרומה קעה:) ולכן כאשר הרגיש ברבקה מדת החסד אמר ברוך ד' אשר לא עזב חסדו ואמתו שנולד מדת אמת מהתמזוגות חו"ג וזה הוא מדתו של יעקב. ולכן ותשא רבקה כו' ותפול מדת פחד יצחק. וזה מי האיש הלזה ההולך בשדה עוצם הדינין ותתכס ודו"ק.